

Scenariusz zajęć
Temat: Poznaj historię powstania Mazurka Dąbrowskiego

Autor: Stefania Misiarek specjalista ds. doradztwa metodycznego w projekcie Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk2020

Scenariusz to kolejna propozycja zajęć z wykorzystaniem zbioru pieśni zawartych w Śpiewniku Pieśni Patriotycznych dostępnym na stronie www.csw2020.com.pl/category/spiewnik. Tematyka zajęć może być realizowana na zajęciach lekcyjnych i poza lekcyjnych.

Wprowadzenie do tematu (propozycja dla nauczyciela do wykorzystania we wprowadzeniu do tematu)

W treści przywołane są ważne wydarzenia z historii państwa, które stanowiły podłoże dla powstania hymnu państwowego. Wykorzystane materiały źródłowe zawierają szereg informacji powiązanych z wydarzeniami z dziejów polskiego oręża. Pieśń powstała w 1797 roku, jako Pieśń Legionów Polskich we Włoszech. Autorem tekstu jest Józef Wybicki szlachcic z Pomorza (materiał: Ale historia!). W wersji pierwotnej pieśń była śpiewana przez żołnierzy na obczyźnie i zdobyła wielką popularność, która przeniosła się na tereny Polski. Tekst polskiego hymnu w takim brzmieniu, w jakim jest obecnie wykonywany był wielokrotnie modyfikowany. Pierwotnie rękopis miał więcej zwrotek (więcej informacji znajduje się we wprowadzeniu do scenariusza pieśni „Co to za dzień” na stronie Śpiewnika).

W scenariuszu wykorzystano bogaty materiał znajdujący się na stronie Projektu www.csw2020.com.pl/category/spiewnik

1. Liczba godzin: 6 (ostateczny limit czasu zajęć pozostawia się do uznania nauczyciela, jak daleko chce poprowadzić uczniów w poszukiwaniu wiedzy na proponowany temat).

2. Cele:

- rozbudzenie zainteresowania uczniów wydarzeniami z historii państwa, które w szczególny sposób związane są z hymnem państwowym;
 - nabywanie umiejętności interpretowania informacji zawartych w pieśni związanej z historią jej powstania;
 - wykazanie w oparciu o wiedzę pozyskaną na zajęciach, znaczenia opisanych wydarzeń historycznych dla Ojczyzny;
 - wykazanie wartości patriotycznej utworu w kształtowaniu postaw pokoleń;
 - kształcenie słuchu muzycznego poprzez ćwiczenia w prawidłowym wybrzmiewaniu wartości nut na instrumencie muzycznym.

3. Metody pracy:

praca ze źródłami (materiał pomocniczy na stronie www.csw2020.com.pl/category/spiewnik , słowniki, opracowania historyczne, przewodniki), ćwiczenia praktyczne, mapa pojęciowa, rozmowa, dyskusja panelowa,

4. Formy zajęć:

praca indywidualna, zespołowa, w parach

5. Materiały dydaktyczne:

słowniki, przewodniki, mapy, materiały biurowe, materiały źródłowe, strony internetowe, przewodniki po regionie, nagranie CD utworu, wycieczka (biblioteka, muzeum), debata, materiał pomocniczy w scenariuszu

6. Pomoce i narzędzia niezbędne do realizacji:

komputer, tablet, wybrane platformy edukacyjne, komórki, mapa, wirtualne pianino, platforma CSW, instrumenty muzyczne

Przebieg zajęć:

| PRZEBIEG ZAJĘĆ | |
|--|--|
| <p>Cel: wzbudzenie zainteresowania, aktywizacja posiadanej wiedzy.</p> <p><i>Nauczyciel przedstawia w jaki sposób będzie przebiegała praca – na czym polega strategia kształcenia wyprzedzającego</i></p> <p><i>Źródło: Poradnik dydaktyczny dla nauczycieli prowadzących zajęcia pozalekcyjne w ramach projektu Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2020 Akademia Kształcenia Wyprzedzającego www.csw2020.com.pl autorstwa Violetty Julkowskiej i Katarzyny Moskiewicz</i></p> | <p>Etap 1. AKTYWACJA (działania w klasie)</p> <p>Wprowadzenie – nawiązanie do patriotyzmu, znaczenia pieśni w kształtowaniu postaw (propozycja do wykorzystania wprowadzenia do scenariuszy nr. 1-3 na stronie www.csw2020.com.pl/category/spiewnik), przypomnienie na czym polega strategia kształcenia wyprzedzającego (odwołanie się do wiedzy uczniów, wyjaśnienie sposobu pracy).</p> |
| <p><i>Cele - nauczyciel przedstawia cele zajęć, szczególnie podkreśla rolę uczniów w osiągnięciu zakładanych efektów zajęć</i></p> | <p>Scenariusz jest kolejną propozycją do wykorzystania w pracy nad historią i znaczeniem pieśni patriotycznych powiązanych z wydarzeniami historycznymi.</p> <p>Celem głównym zajęć jest rozbudzenie zainteresowania</p> |

| | |
|---|---|
| | <p>uczniów wydarzeniami z historii państwa, które w szczególny sposób związane są z powstaniem hymnu państwowego.</p> <p>W trakcie zajęć będziemy szukali informacji o opisanych wydarzeniach historycznych w materiałach źródłowych i środowisku cyfrowym.</p> |
| <p><u>Objaśnienia zbierające (dla nauczyciela)</u></p> <p><i>Pieśń</i> to jedna z najstarszych i najpopularniejszych form muzycznych, zawierająca tekst śpiewany, o zróżnicowanej tematyce.</p> <p><i>Piosenka</i> jest prostszą formą o lżejszej, mniej poważnej wymowie.</p> <p><i>Hymn</i> to przeciwieństwo piosenki - wyróżnia go podniosła tematyka oraz uroczysty charakter. Słowa hymnu mogą opowiadać o państwie (lub narodzie), jakiejś osobie lub religii.</p> <p><i>Mazurek Dąbrowskiego</i>, czyli polski hymn, jest jednym z symboli narodowych, towarzyszących od ponad dwustu lat Polsce oraz Polakom w wielu trudnych oraz ważnych momentach (<i>do wykorzystania materiał pomocniczy nr 1</i>).</p> <p><u>Źródło do wykorzystania:</u> <i>Źródłami wiedzy mogą być opracowania naukowe, portale internetowe, przekazy słowne.</i> - Wikipedia</p> <p>www.csw2020.com.pl/category/spiewnik</p> | <p><u>Poszukiwanie wyjaśnień w repozytoriach cyfrowych, zbiorach biblioteki szkolnej i źródłach dostępnych w klasie</u></p> <p>Wykonanie zadania wstępnego – praca w grupach: objaśnienie, czym różnią się pojęcia "hymn", „pieśń”, „piosenka”</p> |

Interpretacja tekstu pieśni – tło historyczne utworu

(wykorzystanie źródeł cyfrowych, opracowań historycznych, platform edukacyjnych)

Zadanie dla zespołów

Odszukajcie w dostępnych źródłach informacji na temat postaci powiązanych z hymnem Polski (*do wykorzystania materiał 5. Ale historia!*)

www.csw2020.com.pl/category/spiewnik

I. Kim był gen. Jan Henryk Dąbrowski?

II. Kim był Józef Wybicki?

Przygotujcie notkę biograficzną (plakat) z najważniejszymi momentami z życia tych postaci.

Zadanie dla uczniów

Instrukcja dla zespołów

Waszym zadaniem jest odszukanie w dostępnych źródłach, informacji o wydarzeniach, do których odnoszą się słowa zawarte w kolejnych zwrotkach pieśni

www.csw2020.com.pl/category/spiewnik

Zespół 1.

*„Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy.
Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy.”*

Zespół 2.

*„Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami.
Dał nam przykład Bonapatre,
Jak zwyciężać mamy.”*

Zespół 3.

*„ Jak Czarniecki do Poznania,
po szwedzkim zaborze,
Dla Ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze.”*

| | |
|--|--|
| | <p><i>Zespół 4.</i> „ Już tam ojciec do swej Basi Mówi zapłakany – Słuchaj jeno, ponoć nasi Biją w tarabany.”</p> <p>Prezentacja wykonanego zadania – forma: plakat, notka, prezentacja multimedialna, szlak wędrowny.</p> <p>Wysłuchanie nagrania utworu (Mazurek Dąbrowskiego Tekst 3. Posłuchajmy)</p> <p><i>Pytanie do rozmowy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - jakie znaczenie dla niepodległości Ojczyzny miały wymieniane w tekście wydarzenia? - jaka była rola w tych wydarzeniach Jana Henryka Dąbrowskiego? <p>Praca z materiałem źródłowym <i>Mazurek Dąbrowskiego Tekst 4. Ale historia!</i> www.csw2020.com.pl/category/spiewnik</p> |
| <p><i>Co już wiemy?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - podjęcie działań wprowadzających do tematu, wspieranie uczniów w poszukiwaniu informacji, selekcja informacji, odwołanie do wiedzy uczniów | <p>Aktywacja posiadanej wiedzy – uruchomienie aktywności poprzez stawianie pytań i problemów do rozwiązania – odwołanie się do materiału źródłowego</p> <p><u><i>Pytania do analizy tekstu pieśni (praca z tekstem, sięganie do źródeł cyfrowych w poszukiwaniu informacji):</i></u></p> <ul style="list-style-type: none"> - jakie znaczenie w kształtowaniu patriotyzmu społeczeństwa ma pieśń? <p><i>Interpretacja refrenu pieśni</i></p> <p>„Marsz, marsz Dąbrowski, Z ziemi włoskiej do Polski.</p> |

| | |
|--|--|
| | <p>Za twoim przewodem Złączym się z narodem.” Jak rozumiemy słowa refrenu, o jakiej drodze mówią?</p> <p><u>Analiza materiału pomocniczego (praca z tekstem źródłowym):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - jakie znaczenie historyczne dla niepodległości państwa miały wymienione wydarzenia? - jaki wpływ tych wydarzeń odnajdujemy współcześnie? - w jaki sposób współcześnie upamiętniono te wydarzenia (odwołanie się do wiedzy uczniów – książki, kroniki, podręczniki, miejsca pamięci) <p>Praca w grupach, analiza zgromadzonych informacji upamiętniających historyczne daty.</p> <p>Odszukanie miejsc na mapie miasta i regionu – <i>środowisko cyfrowe</i>.</p> <p>Wykorzystaj źródła: www.csw2020.com.pl/category/spiewnik</p> <p>(Mazurek Dąbrowskiego Tekst 5 Ale historia! oraz Tekst 6 Mapa)</p> |
| <p>Podsumowanie pierwszego etapu zajęć</p> <p><i>Zwrócenie uwagi, że gatunek utworu jest powiązany z muzyką, która jest dla niego tłem melodycznym. Na pierwszy rzut oka realizacja utworu wywołuje wrażenia estetyczne często nie powiązanych z treścią. Analiza tekstu i powiązanie ze środowiskiem do którego się odnosi wzmacnia odbiór</i></p> | <p>Wprowadzenie do tematu „Patriotyzm hymnu Mazurek Dąbrowskiego”</p> <p>Rozmowa (debata wokół tematu – pytania zapisane)</p> <ul style="list-style-type: none"> - w czym przejawia się patriotyzm utworu, które fragmenty o tym mówią? - co dla Ciebie oznacza określenie „patriotyzm”, jak to rozumiesz? - co wskazuje, że utwór zaliczamy do gatunku patriotycznego? - do czego nawiązuje pieśń, jakie odczucia, emocje rozbudza w odbiorcy? <p>Ćwiczenia</p> |

| | |
|---|---|
| <p><i>i daje pełnię wrażeń. Cele nadrzędne jakie wyznacza się dla pieśni patriotycznych są podłożem do kształtowania postaw patriotycznych. (materiał pomocniczy nr 2.)</i></p> | <p>- wspólny śpiew - podkład muzyczny utworu (środowisko cyfrowe) – próby prowadzenia linii melodycznej - ćwiczenia głosowe w oparciu o zapis melodyczny – śpiew refrenu, utrwalanie tekstu utworu</p> |
| <p>Narzędzia cyfrowe pozwalające na dostęp do źródeł informacji (komórka, komputer, tablet), odwołanie się do wcześniejszej wiedzy uczniów i zdobytej podczas zajęć na temat opisywanych wydarzeń historycznych</p> | <p>Zadania uczniów – <i>Symbole pamięci w naszym otoczeniu – zaznacz na mapie cyfrowej znane Tobie miejsca pamięci odnoszące się do wydarzeń opisanych w hymnie.</i></p> <p>Praca w grupach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>przygotujcie listę miejsc upamiętniających ważne wydarzenia związane z historią oręża polskiego znajdujące się w naszej okolicy,</i> - <i>dokonajcie wglądu w materiały źródłowe i przygotujcie fiszkę informacyjną do przewodnika historycznego o wydarzeniach podanych w tekście hymnu, wykorzystajcie dotychczas zdobytą wiedzę i dostępne źródła.</i> <p>(przygotowanie materiałów pomocniczych: słowniki, przewodniki historyczne, dostępne zbiory biblioteczne)</p> |
| <p>Cel: <i>analiza zdobytych informacji, przetwarzanie informacji – praca w małych zespołach</i> <i>Z pośród zgromadzonych źródeł wybierz te, które Twoim zdaniem dostarczają ciekawych mało znanych informacji. Dla ułatwienia rób notatki, które pozwolą na uporządkowanie informacji.</i></p> | <p>Etap 2. PRZETWARZANIE</p> <p>Wykonanie zadania w oparciu o zdobytą wiedzę i osobiste doświadczenie w przestrzeni kulturowej (wycieczka do Muzeum Narodowego.</p> <p>1. Zadanie dla uczniów – Wirtualny przewodnik po miejscach pamięci historycznych wydarzeń,</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>wykorzystując zgromadzone źródła (mapy, przewodniki i opracowania historyczne z różnych okresów historii, zasoby biblioteki , wywiady, rozmowy z rodzicami, dziadkami), na podstawie uzyskanych informacji i materiałów przygotujcie mapę opatrzoną z opisami „ Śladami historii hymnu Polski” – praca w małych zespołach.</i> |

| | |
|--|---|
| <p>Zacznij ćwiczenia melodyczne od prostych, krótkich fraz.</p> <p>Ustalenia dotyczące zaliczenia wykonanych zadań – kryteria oceny.</p> | <p>2. Zadanie dla uczniów - Wprawki muzyczne – kształcenie słuchu muzycznego – środowisko cyfrowe, praca w klasie</p> <ul style="list-style-type: none"> - odtwarzanie linii melodycznej - poznanie wartości nut na pięciolinii (nazywanie) - ćwiczenia głosowe – śpiew - rozróżnianie linii melodycznej utworu <p>www.csw2020.com.pl/category/spiewnik</p> <p>Tekst 9. „Czy znasz melodię?”, Tekst 10. Zaśpiewaj</p> <p>Zadanie dla uczniów</p> <ul style="list-style-type: none"> - odtwórz melodię na dostępnym instrumencie klawiszowym (do wykorzystania wirtualne pianino – środowisko cyfrowe) <p>www.csw2020.com.pl/category/spiewnik Tekst 11. Gramy na pianinie</p> |
| <p>Uporządkowanie wiedzy, jej strukturalizacja, podsumowanie działań i efektów pracy, powiązania, prezentacja wykonanych zadań.</p> <p>W trakcie prezentacji zadań uświadomienie uczniom, że pamięć o ważnych wydarzeniach z historii hymnu państwowego są dobrem dziedzictwa kulturowego, wymagają od nas szacunku.</p> | <p>Etap 3. SYSTEMATYZACJA</p> <p>Rekapitulacja</p> <ul style="list-style-type: none"> – jakie ważne informacje poznaliśmy podczas zajęć? - w jaki sposób zostały współcześnie upamiętnione historyczne wydarzenia opisane w Mazurku Dąbrowskiego - czemu służy pamięć o ważnych wydarzeniach z historii państwa? <p>Prezentacja wykonanych zadań – przetworzenie informacji</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaczenie działań podtrzymujących pamięć o wydarzeniach historycznych, - przewodnik po miejscach pamięci historycznej znajdujących się w okolicy (pomniki, biblioteka, muzeum) <p>Ocena wg ustalonych wcześniej kryteriów</p> <p>Test 8. Quiz - www.csw2020.com.pl/category/spiewnik</p> |

| | |
|--|---|
| | <p>- sprawdzenie stopnia zapamiętania poznanych faktów</p> <p>Test – 7. Czy znasz tekst? - wypełnienie testu, samoocena www.csw2020.com.pl/category/spiewnik</p> <p>- praca indywidualna</p> |
| <p>Autorefleksja nad wykonanymi zadaniami, ocena koleżeńska Informacja zwrotna od nauczyciela</p> | <p>Etap 4. EWALUACJA</p> <p><i>Wiedza uczniów dotycząca dorobku kulturowego regionu o historycznym znaczeniu dla Ojczyzny i społeczeństwa.</i></p> <p>Rozmowa kierowana:</p> <ul style="list-style-type: none"> - co nowego dowiedziałem się podczas zajęć? - co mnie zaskoczyło? - co z tego uważam za najważniejsze dla mojej wiedzy? - co z tego było najtrudniejsze dla mnie? <p>Zakończenie zajęć:</p> <p>Test 10. Zaśpiewaj www.csw2020.com.pl/category/spiewnik</p> <p>- śpiew przy akompaniamencie – ćwiczenia umuzykalniające, utrwalenie znajomości tekstu i melodii.</p> |

Materiał pomocniczy nr 1. Objaśnienia pojęć

Pieśń

Pieśń to gatunek literacki poezji lirycznej o genezie związanej z obrzędami i muzyką od której stopniowo się uwolnił stając się samodzielną formą wyrazu. To utwór podzielony na strofy zwykle o tematyce poważnej. Swymi korzeniami sięga do tradycji Antyku.

Pierwotnie był to utwór i charakterze melicznym, a więc przeznaczony do śpiewania przy akompaniamencie muzyki, z czasem pieśń zaczęła funkcjonować jako samodzielny utwór literacki.

Pieśń patriotyczna, to pieśń o Ojczyźnie, jej tematyka związana jest najczęściej z historią danego kraju, ważnymi wydarzeniami. Pieśni patriotyczne mają wzmacniać

„Pieśni patriotyczne odgrywają duże znaczenie, podnoszą na duchu żołnierzy, opowiadają młodszym pokoleniom o bohaterstwie, klęskach oraz zwycięstwach”. (Wikipedia)

Hymn jako gatunek literacki. Cechy hymnu

Hymn jest uroczystą pieśnią pochwalną o charakterze apostroficznym. Tego typu utwory są pisane na cześć bóstwa, osoby, ojczyzny itp. Hymny pisano w już w starożytności (znajdujemy je między innymi w Starym i nowym Testamencie). Wówczas treść hymnu mogła być bardzo różnorodna. Później

zawężono nieco zakres znaczeniowy słowa „hymn“, używając go do określenia utworów na temat mitycznych bohaterów, wychwalających ich cechy.

Hymny odśpiewywano przy akompaniamencie muzyki. Były elementem uroczystości państwowych, ale wykonywano je także przy innych okazjach. Najdawniejsze z zachowanych starożytnych hymnów, to tak zwane „Hymny homeryckie“. Ich autorstwo przypisywano Homerowi, jednak jest to kwestia bardzo kontrowersyjna. Już w starożytności powątpiewano w to, czy Homer rzeczywiście owe hymny napisał. Początkowo hymny przeznaczone były do wykonywania przez grupę osób, potem tworzono także hymny solowe. Zazwyczaj wychwalały one bóstwa lub wybitne jednostki. Hymny powstawały zarówno w starożytnej Grecji jak i w Rzymie.

W średniowieczu, między innymi ze względu na fakt występowania tego gatunku literackiego w Biblii, hymny były bardzo popularne. Były one wówczas poświęcane Bogu. W czasach późniejszych dotyczyły także tematyki patriotycznej.

Hymny były gatunkiem popularnym w tradycji angielskiej. Termin hymn oznacza w języku angielskim dwa odrębne typy utworów: hymn kościelny i hymn poetycki. Hymn kościelny wywodzi się z przekładów psalmów. Hymn poetycki to utwór nie przeznaczony do śpiewania. Podstawowym warunkiem uznania utworu za hymn jest charakter wzniosłości wypowiedzi. Podmiot liryczny musi wychwalać Boga, ideę czy osobę. Formy hymnów poetyckich są różne. W okresie renesansu tworzono w Anglii hymny także o tematyce świeckiej. Znanym poetą angielskim piszącym utwory należące do tego gatunku jest John Donne (poeta metafizyczny). W czasach romantycznych pisano także hymny chwalące piękno przyrody.

Hymn ma swoją liturgiczną odmianę - śpiewane są zarówno w kościołach katolickich jak i protestanckich. W Polsce najbardziej znanym hymnem jest utwór Ignacego Krasickiego „Hymn do miłości Ojczyzny“.

Źródło: <https://wypracowania24.pl/>, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Hymn>

Materiał pomocniczy nr 2. - Pieśń patriotyczna

Pieśń patriotyczna, to utwór o treściach odnoszących się do ojczyzny, narodu, jego historii. Do pieśni patriotycznej zalicza się pieśni wyzwolenicze, historyczne, żołnierskie i religijne. Pieśń rozwija nie tylko umiejętności i wrażliwość muzyczną, ale poprzez zawarte w niej treści kształtuje charaktery młodzieży. Pieśń, jako jedna z najważniejszych form umuzykalnienia młodzieży, pozwala przez swe poprawne wykonanie i praktyczną działalność kształcić i rozwijać zdolności muzyczne oraz osobowość młodzieży. Treści patriotyczne można ulokować w różnych gatunkach muzycznych i we wszystkich dobrze się sprawdzają. Wacław Panek zwraca uwagę, że „Pieśni są naszym znakiem rozpoznawczym i zawołaniem wspólnoty narodowej”. Pieśń patriotyczna składa się z tekstu, którego tematem jest szeroko pojęty patriotyzm, uzupełniony odpowiednio dobraną muzyką, podkreślającą powagę i znaczenie poruszanego tematu. Polskie pieśni patriotyczne są świadectwem historii i zapisem losów naszego narodu. Pieśni patriotyczne przedstawiają treści o ogromnym znaczeniu, każda z nich ma swoje bogate dzieje. Tworzone były pod wpływem wielkich uczuć i emocji, towarzyszyły Polakom w najtrudniejszych momentach historii. Są wyrazem więzi z tymi, którzy poświęcili swoje życie dla Ojczyzny. Pieśń jest najbardziej przystępną i zrozumiałą dla ogółu formą muzyczną. „Ona to właśnie w historii naszego narodu odgrywała i nadal powinna odgrywać wielką rolę. Pieśni jednoczyły ludzi w chwilach zagrożenia, a w latach niewoli broniły przed wynarodowieniem”, bowiem poprzez tekst, a więc konkretną treść, niosły przesłanie, nadzieję i wiarę w lepsze jutro.

Materiał pomocniczy nr 3. - Tło historyczne utworu

W 1795 roku, po trzecim rozbiore Polski, kraj przestał istnieć na mapie. Przetrwał jednak w pamięci, kulturze oraz języku milionów Polaków, którzy znaleźli się pod zaborami. Zaborcy - Prusy, Austria oraz Rosja - byli w stanie ciągłych konfliktów i wojen z innym mocarstwem - Francją. Jednym z kluczowych generałów francuskich wojsk był Napoleon Bonaparte, który od 1796 roku stacjonował ze swoją armią na terenie Włoch. Dzięki jego działaniom Polakom udało się porozumieć z nowym rządem Republiki Lombardzkiej (jednego z małych państw włoskich, które później weszło w skład Republiki Cisalpińskiej), co doprowadziło do powstania Legionów Polskich. Dzięki staraniom generała Jana Henryka Dąbrowskiego oraz pomocy Józefa Wybickiego, Legiony Polskie miały umundurowanie zbliżone do polskiego, a językiem komend oraz stopni był polski. Pieśń legionów niezwykle szybko zyskała popularność. Początkowo śpiewali ją sami żołnierze, ale dotarła też na tereny wszystkich trzech zaborów. Tekst został przetłumaczony na inne języki europejskie przez osoby sympatyzujące z Polakami i ubolewające nad losem Polski. Oficjalnie hymnem Polski *Mazurek Dąbrowskiego* stał się w 1927 roku, jednak towarzyszył Polakom w istotnych wydarzeniach: był śpiewany podczas zwycięskiego wjazdu generała Dąbrowskiego do Poznania w 1806 roku, podczas powstań (listopadowego, Wiosny Ludów, styczniowego), a także w czasie obu wojen światowych. Tekst Mazurka napisał Józef Wybicki, natomiast nie jest znany autor melodii, która opiera się na popularnym polskim tańcu narodowym - mazurze. Niektórzy badacze wskazują, iż może to być melodia ludowa, przez co autorstwo z założenia jest anonimowe.

Źródła

- [1, 8] Wikimedia, Juliusz Kossak, *Generał Jan Henryk Dąbrowski na czele Legionów*, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jan_Henryk_Dabrowski_2.jpg, [CC0 1.0](#) (domena publiczna)
- [2] Wikimedia, autor nieznany, *Wjazd do Poznania w 1807 roku*, https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:AGAD_Jan_Henryk_D%C4%85browski.jpg, [CC0 1.0](#) (domena publiczna)
- [3] Wikimedia, Juliusz Kossak, *Kartka pocztowa z serii Pieśń legionów Juliusza Kossaka, ilustracja pierwszej strofy*, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pie%C5%9B%C5%84_Leqion%C3%B3w_1.jpg, [CC0 1.0](#) (domena publiczna)
- [4] Wikimedia, Juliusz Kossak, *Kartka pocztowa z serii Pieśń legionów Juliusza Kossaka, ilustracja trzeciej strofy*, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pie%C5%9B%C5%84_Leqion%C3%B3w_3.jpg, [CC0 1.0](#) (domena publiczna)
- [5] Wikimedia, Juliusz Kossak, *Kartka pocztowa z serii Pieśń legionów Juliusza Kossaka, ilustracja drugiej strofy*, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pie%C5%9B%C5%84_Leqion%C3%B3w_2.jpg, [CC0 1.0](#) (domena publiczna)
- [6] Wikimedia, Juliusz Kossak, *Kartka pocztowa z serii Pieśń legionów Juliusza Kossaka, ilustracja piątej strofy*, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pie%C5%9B%C5%84_Leqion%C3%B3w_5.jpg, [CC0 1.0](#) (domena publiczna)
- [7] Wikimedia, Józef Wybicki, *Faksymile rękopisu Mazurka Dąbrowskiego Józef Wybickiego*, https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Mazurek_D%C4%85browskiego_manuscript.jpg, [CC0 1.0](#) (domena publiczna)
- [9] Wikimedia, Józef Brandt, *Bogurodzica*, <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bogurodzica.jpg>, [CC0 1.0](#) (domena publiczna)
- [10] Wikimedia. Walery Eljasz-Radzikowski, *Polish infantry 1794*, https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Polish_infantry_1794.PNG, [CC0 1.0](#) (domena publiczna)
- [11] Wikimedia, January Suchodolski, *Wjazd generała Jana Henryka Dąbrowskiego do Rzymu*, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:January_Suchodolski_-_Wjazd_genera%C5%82a_Jana_Henryka_D%C4%85browskiego_do_Rzymu.jpg
- [12] Wikimedia, Jan Gładysz, *Jan Henryk Dabrowski entering Poznań*, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jan_Henryk_Dabrowski_entering_Pozna%C5%84.PNG, [CC0 1.0](#) (domena publiczna)

- [13] Wikimedia, Kościół św. Wojciecha w Poznaniu,
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kosciol_sw_Wojciecha_Poznan_fasada.jpg, [CC BY-SA 3.0](#)
- [14] Wikimedia, nieznany, *Konfederat barski*, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bar_confederate.PNG, [CC0 1.0](#) (domena publiczna)
- [15] Wikimedia, Juliusz Kossak, *Marsz, marsz Dąbrowski!*,
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marsz,_marsz_Dabrowski.PNG, [CC0 1.0](#) (domena publiczna)
- [16] Wikimedia, Marcello Bacciarelli, *Nadanie Konstytucji Księstwa Warszawskiego przez Napoleona, 22 VII 1807*, https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Bacciarelli_Granting_of_the_Constitution.png, [CC0 1.0](#) (domena publiczna)